

TOTBİD Dergisi
2021 Yılı 20. Cilt 3. Sayı
SÖZLÜK

TOTBİD Dergisi

2021 Yılı 20. Cilt 3. Sayı, Yabancı Kökenli Sözcükler ve Türkçe Karşılıkları

Katkıda Bulunanlar

Dr. İrfan Esenkaya

Dr. Tayfun Bacaksız

Dr. Serkan Erkuş

Kullanılışı	Orijinali/Aslı	Türkçe Karşılığı
adapte olmak	<i>adapt</i>	uyarlamak, alışmak, uyum sağlamak
adaptif	<i>adaptive</i>	uyarlanır, uyarlanabilir, uyabilen
adduksiyon	<i>adduction</i>	yaklaştırma, orta hatta yaklaştırma eylemi veya durumu
adolesan	<i>adolescent</i>	ergen
aerobik	<i>aerobic</i>	oksijenli, oksijen kullanarak yaşayan
agonist	<i>agonist</i>	eklemin aynı tarafında yer alan kas, yarışmacı
ambulator	<i>ambulatory</i>	yürütebilen, gezilebilir, ayakta tedavi edilen
anaerobik	<i>anaerobic</i>	oksijensiz
antagonist	<i>antagonist</i>	eklemin diğer tarafında yer alan kaslar, zıt, aksi yönde
antenatal	<i>antenatal</i>	doğum öncesi
anterior	<i>anterior</i>	ön, ön taraf
anteversiyon	<i>anteversion</i>	öne dönüklük
aponevroz	<i>aponeurosis</i>	belirli kasları kemiklere bağlayan beyazımsı zar, ak örtü
apregülasyon	<i>upregulation</i>	yukarı doğru düzenleme, artış
artrodez	<i>arthrodesis</i>	eklem sabitleme, eklem dondurma
asfiksi	<i>asphyxia</i>	oksijen yetersizliğinden boğulma, nefes kesilmesi
asistif	<i>assistive</i>	destekleyici, yardımcı
aspirasyon	<i>aspiration</i>	içine çekme, alt solunum yollarına yabancı maddenin kaçıışı
ataksik	<i>ataxic</i>	düzensiz, motor koordinasyonu olmayan
atetoit	<i>athetoid</i>	kontrol edilemeyen hareketler
atipik	<i>atypic</i>	normal olmayan, sıra dışı
atrofi	<i>atrophy</i>	doku veya organda küçülme
avasküler	<i>avascular</i>	damardan beslenmeyen, damarsız
bilateral	<i>bilateral</i>	iki taraflı
bimanuel	<i>bimanual</i>	iki elin kullanılması
defisit	<i>deficit</i>	kayıp, eksiklik
dejenerasyon	<i>degeneration</i>	yozlaşma, bozulma
derotasyon	<i>derotation</i>	bir nesnenin kendi eksenine etrafında döndürülmesi
devi(y)asyon	<i>deviation</i>	sapma, ayrılma
dif(f)üz	<i>diffuse</i>	yaygın
dif(f)üzyon	<i>diffusion</i>	dağıtım, yayılma
dipleji	<i>diplegia</i>	iki taraflı felç, çift taraflı inme
disfaji	<i>dysphagia</i>	yutkunma güçlüğü

Kullanılışı	Orijinali/Aslı	Türkçe Karşılığı
diskinetik	<i>dyskinetic</i>	normal hareket biçimi ileri derece bozulmuş
distoni	<i>distonia</i>	belli bir alanda ve yaygın şekilde oluşan istemsiz kas hareketleri
dominant	<i>dominant</i>	baskın, hakim
eksitabilite	<i>excitability</i>	uyarılabilirlik, uyarılğanlık
ekspoze	<i>expose</i>	etkisine açık bırakmak
ekstansiyon	<i>extension</i>	germe
ekstansometre	<i>extensometer</i>	genleşme ölçer, esneklik ölçer, uzama/kısalma ölçer
eksternal	<i>external</i>	harici, dış
ekzotoksin	<i>exotoxin</i>	dış zehir
endotoksin	<i>endotoxin</i>	iç zehir
endürans	<i>endurance</i>	dayanıklılık
enflamasyon	<i>inflammation</i>	iltihap, iltihaplanma, yangı
enstrümantasyon	<i>instrumentation</i>	cihazlandırma, alet yerleştirme, aygıtlama
epifizyodez	<i>epiphysiodesis</i>	büyüme kırırdağının işlevini durdurma
faz	<i>phase</i>	aşama, evre, safha
fetal	<i>fetal</i>	cenin
<i>fidgety</i>	<i>fidgety</i>	kıpır kıpır, rahat duramayan
<i>fisting</i>	<i>fisting</i>	yumruk
fitness	<i>fitness</i>	bedenen uygun olma, formda olma, sıhhatte oluş
fleksiyon	<i>flexion</i>	bükme, bükülme, eğilme
fokal	<i>focal</i>	odaksal, merkez
forseps	<i>forceps</i>	maşa, doğum kaşığı, kısıkaç
fossa	<i>fossa</i>	boşluk, çukur
germinal	<i>germinal</i>	tohum, tohum evresi
gestasyon	<i>gestation</i>	gebelik
habilitasyon	<i>habilitation</i>	uygun hale getirme
hemoraji	<i>haemorrhage</i>	kanama
heterojen	<i>heterogeneous</i>	çok kökenli, düzensiz yapılı, benzer olmayan unsurlardan oluşan
hidroterapi	<i>hydrotherapy</i>	suyla tedavi, suyla sağıtım
hiperrefleksi	<i>hyperreflexia</i>	aşırı duyarlılık ve aşırı aktif görülen kas kiriş tepkisi
hipertoni	<i>hypertonia</i>	kas gerginliğinde anormal artış
hipoksi	<i>hypoxia</i>	oksijen seviyesinde azalma
hiporefleksi	<i>hyporeflexia</i>	kas kiriş tepkisinde azalma
hippoterapi	<i>hippotherapy</i>	at ile tedavi, at üstünde yapılan egzersizler sayesinde beden kaslarını çalıştırmayı hedef alan bir tedavi türü
hipotermi	<i>hypothermia</i>	düşük vücut ısısı
hipotoni	<i>hypotonia</i>	kas gerginliğinde anormal azalış
imbalans	<i>imbalance</i>	dengesizlik, oransızlık
inaktif	<i>inactive</i>	pasif, eylemsiz, etkin değil
indeks	<i>index</i>	dizin, gösterge, belirti
inferior	<i>inferior</i>	alt kısım

Kullanılışı	Orijinali/Aslı	Türkçe Karşılığı
inhibisyon	<i>inhibition</i>	engellenme, engelleme, tutukluluk, baskılama
inhibitör	<i>inhibitor</i>	engel, engelleyici, durdurucu
insidans	<i>incidence</i>	sıklık, yıllık oluş sıklığı
instabilite	<i>instability</i>	kararsız
interdisipliner	<i>interdisciplinary</i>	bilimler - branşlar arası
internal	<i>internal</i>	iç
intrapartum	<i>intrapartum</i>	doğum sırasında
involonter	<i>involuntary</i>	istemsiz, isteksiz, zoraki
ipsilateral	<i>ipsilateral</i>	aynı taraflı
izole	<i>isolated</i>	tek başına, soyutlanmış
jiroskop	<i>gyroscope</i>	düz dönen, denge çarkı, topaç
kadans	<i>cadence</i>	tempolu hareket, ritim, uyum, ölçülü hale getirmek
kalistenik	<i>calisthenics</i>	estetik jimnastik dalı, sağlık ve zindelik sağlayan hafif beden hareketleri
kapasitif	<i>capacitive</i>	sığal
kinematik	<i>kinematics</i>	cisimlerin hareketlerini yörünge, hız ve ivme vb. konular bakımından inceleyen mekanik kolu, sinematik
kinetik	<i>kinetics</i>	hareketle ilgili, hareket olaylarını inceleyen bilim dalı
kognisyon	<i>cognition</i>	bilişsel, bilişsellik, kavrama
koksartoz	<i>coxarthrosis</i>	kalça eklemde yangı ve kırıkdak aşınması ile seyreden süreç
kombinasyon	<i>combination</i>	birleştirme, bağdaştırma
kompleks	<i>complex</i>	karmaşık
komplikasyon	<i>complication</i>	ön görülebilen istenmeyen durum
kondenser	<i>condenser</i>	mercek, biriktirici, yoğunlaştırıcı
konsantrik	<i>concentric</i>	eş merkezli, iç içe, aynı merkezli
konvansiyonel	<i>conventional</i>	geleneksel, bilinen, klasik
korelasyon	<i>correlation</i>	karşılıklı ilişki, bağlılık
kuadripleji	<i>quadriplegia</i>	bedenin tümünü tutan felç, dörtlü felç
letarji	<i>lethargy</i>	uyuklama, uyuşukluk, rehavet
ligasyon	<i>ligation</i>	bağlama, damar bağlama
limitasyon	<i>limitation</i>	sınırlılık, sınırlama, kısıtlama
longitudinal	<i>longitudinal</i>	uzunlamasına
makroskopik	<i>macroscopic</i>	iri ölçekli, çıplak gözle görülebilen
manyetometre	<i>magnetometer</i>	Mıknatıs/lılık ölçer
maternal	<i>maternal</i>	anne kaynaklı
medi(y)al	<i>medial</i>	iç kısım, içyan
mental	<i>mental</i>	akli, zihinsel
migrasyon	<i>migration</i>	göçüş, göç
mobilité	<i>mobility</i>	hareketlilik
modifikasyon	<i>modification</i>	küçük değişiklik, değiştirme, değişiklik
morbidite	<i>morbidity</i>	hasta olma oranı, hastalık oranı
mortalite	<i>mortality</i>	ölüm oranı
motorik	<i>motoric</i>	motorsal

Kullanılışı	Orijinali/Aslı	Türkçe Karşılığı
multidisipliner	<i>multidisciplinary</i>	çok disiplinli, birden çok branşı ilgilendiren
multifaktöriyel	<i>multifactorial</i>	çok etkenli, çok unsurlu
nekroz	<i>necrosis</i>	kangren, doku çürümesi, doku ölümü, hücre ölümü
neonatal	<i>neonatal</i>	yenidoğan, hayatın ilk dört haftasına ait
<i>nonabsorbable</i>	<i>nonabsorbable</i>	emilmeyen, emilemez
nonambulator	<i>nonambulatory</i>	yürüme yetisi olmayan
noninvaziv	<i>noninvasive</i>	girişimsel olmayan, müdahalesiz
nörektomi	<i>neurectomy</i>	sinirin ameliyatla çıkarılması, sinir ameliyatı
nöroprotektif	<i>neuroprotective</i>	sinir koruyucu
obje	<i>object</i>	nesne, cisim
obstetrik	<i>obstetrics</i>	doğum bilimi
oklüzyon	<i>occlusion</i>	tıkanma, kapanma
optik	<i>optic</i>	ışık
ortez	<i>orthosis</i>	uzuv fonksiyonu sağlamak için yardımcı cihaz
osteoporoz	<i>osteoporosis</i>	kemik kitlesi miktarında azalma, kemik erimesi
osteotomi	<i>osteotomy</i>	kemik kesimi
palsi	<i>palsy</i>	felç, felç olmak, felce uğratmak
parsiyel	<i>partial</i>	kısmi
pedi(y)atrik	<i>pediatric</i>	çocuk sağlığı ile ilgili
perinatal	<i>perinatal</i>	doğum süreci
peripartum	<i>peripartum</i>	doğum dönemi
pik	<i>peak</i>	doruğa ulaşmak, zirve
piksel	<i>pixel</i>	benek, imgecik, görüntü ögesi
plantigrat	<i>plantigrade</i>	ayak tabanını bütünüyle yere basarak yürüyebilen
plasebo	<i>placebo</i>	sözde ilaç, yalancı ilaç
plastisite	<i>plasticity</i>	şekil verilebilirlik, şekil alabilirlik, esneklik
platform	<i>platform</i>	düzlük, rampa, kürsü
posterior	<i>posterior</i>	arka, arka taraf
postnatal	<i>postnatal</i>	doğum sonrası, lohusalık
postpartum	<i>postpartum</i>	doğum sonrası
postür	<i>posture</i>	duruş
pozisyon	<i>position</i>	konum, mevki
prediktif	<i>predictive</i>	kestirimci, öngörü, tahmini
prematürite	<i>prematurity</i>	olgunlaşma öncesi, erken doğum
preterm	<i>preterm</i>	zamanından önce
primer	<i>primer</i>	birincil
primitif	<i>primitive</i>	ilkel, yabanıl, evvelki, ilk
profilaksi	<i>prophylaxis</i>	hastalıktan koruma, hastalıktan korunma
progresif	<i>progressive</i>	ilerleyici
prop	<i>probe</i>	algılayıcı, kontrol çubuğu, incelemek, araştırmak
proprioepsiyon	<i>proprioception</i>	iç algı, kas faaliyetinden gelen his, vücudumuzun konumunu ve hareketini algıladığımız derin duyu
randomize	<i>randomized</i>	rastgele yapılan

Kullanılışı	Orijinali/Aslı	Türkçe Karşılığı
redüksiyon	<i>reduction</i>	yerine konumlandırma
referans	<i>reference</i>	kaynak, kaynakça
regresyon	<i>regression</i>	gerileme, hastalığın gerilemesi, geri çekilme
rehabilitasyon	<i>rehabilitation</i>	iyileştirme, onarma
rekonstrüktif	<i>reconstructive</i>	yeniden yapıcı; kusurlu, hasar görmüş veya şekli bozuk vücut bölümlerinin görünüş ve işlevinin düzeltilmesini amaçlayan
reorganizasyon	<i>reorganization</i>	yeniden yapılanma, yeniden örgütlenme
reperfüzyon	<i>reperfusion</i>	yeniden kanlanma
<i>rerouting</i>	<i>rerouting</i>	yeniden yönlendirme
reseptör	<i>receptor</i>	almaç, algılayıcı
resiprokal	<i>reciprocal</i>	iki taraflı, karşılıklı
rezistif	<i>resistive</i>	dirençli, direnç gösteren
sagit(t)al	<i>sagittal</i>	vücudu sağ-sol şeklinde ayıran düzlem
seans	<i>seance</i>	tedavi için uygulan zaman dilimi, toplantı, oturum
sekonder	<i>seconder</i>	ikincil
selektif	<i>selective</i>	seçici
sensör	<i>sensor</i>	algılayıcı, denetçi, denetleyici
serebral	<i>cerebral</i>	beyni ilgilendiren
setup	<i>setup</i>	ayarlama, kurulum, hazırlamak, kurmak
sfinkter	<i>sphincter</i>	büzücü kas, büzgeç
simülasyon	<i>simulation</i>	sahte tavır, benzetme, kendini, hasta gösterme
skor	<i>score</i>	sayı, çentik, puanlandırmak
solid	<i>solid</i>	sert, katı
spastik	<i>spastic</i>	kasınçlı, kas tonusunu artıran
spastisite	<i>spasticity</i>	kas tonusunda aşırı artış
spatiotemporal	<i>spatiotemporal</i>	hem zamanla hem mekânla ilgili olan
spektrum	<i>spectrum</i>	yaygınlık, ışık dizisi, tayf
spontane	<i>spontaneous</i>	kendiliğinden olan
stabilite	<i>stability</i>	kararlılık
<i>startle</i>	<i>startle</i>	irkilme, sıçrama, ürkütme
statik	<i>static</i>	durağan
stenoz	<i>stenosis</i>	tıkanıklık, daralma
stimülasyon	<i>stimulation</i>	uyarı
strateji	<i>strategy</i>	taktik, yol yordam
subkortikal	<i>subcortical</i>	korteks altı
subluksasyon	<i>subluxation</i>	yarı çıkık
strok	<i>stroke</i>	inme, felç
<i>tapping</i>	<i>tapping</i>	bantlama, hafifçe vurma
tenotomi	<i>tenotomy</i>	kas kirişinin ameliyat ile kesilmesi
terapötik	<i>therapeutic</i>	tedavi edici
tilt	<i>tilt</i>	eğmek, eğim
traksiyon	<i>traction</i>	uzatma, esnetme, çekme, çekilme

Kullanılışı	Orijinali/Aslı	Türkçe Karşılığı
transkraniyal	<i>transcranial</i>	kafatası boyunca yer alan, kafatasının içinden geçen
transkraniyal manyetik stimülasyon	<i>transcranial magnetic stimulation</i>	beynin çeşitli bölgelerinin elektromanyetik uyarımı
translasyon	<i>translation</i>	kayma, yer değiştirme
<i>treadmill</i>	<i>treadmill</i>	koşu bandı, pedal mili
triseps	<i>triceps</i>	üç başlı
vazokonstrüktif	<i>vasoconstrictive</i>	damar bükücü
ventral	<i>ventral</i>	karna ait, ön taraf
vibrasyon	<i>vibration</i>	titreşim
viskozite	<i>viscosity</i>	akışkanlık